పుష్పాంజలి

౧

సమ్యక్సంబుద్ధ గౌతమ బుద్ధదేవుడు రాజగృహనగర సింహద్వారం దాటి పట్టణంలో ప్రవేశించినాడన్న వార్త చెవుల బడగానే పౌరులందరు తండోపతండాలుగా పుర సింహద్వారంవైపు సాగిపోయారు. శారీపుత్ర మౌద్గల్యాయనులు, ఇంకా ఇతర భిక్షుకులు మెల్లమెల్లగా అడుగులు వేసుకుంటూ నిశ్శబ్దంగా బుద్ధదేవుని వెనువెంటనే వెళ్ళిపోయారు.

రాజగృహపురప్రాసాదాలలోను, రాజవీథులలోను, సామాన్య రథ్యలలోను ఎక్కడ చూచినా ఇసక వేసినా రాలని జనసందోహాలే! పౌరులనేకులు, పిల్లలతోను, పాపలతోను తరలివచ్చి, బుద్ధదేవుని సందర్శనంకోసం బాటలపక్కనే పడిగాపులు పడి నిలుచున్నారు. వారంతా తమతమ దైనందిన సాంసారిక దుఃఖాలన్నీ విస్మరించి, ఆ దివ్యమూర్తి సందర్శనంకోసం అనుక్షణం తహతహలాడిపోతున్నారు.

అప్పుడప్పుడే అరుణోదయం అయింది. నగరంలోని సంపన్నగృహస్థు లనేకులు తథాగతుడు సాగివచ్చే మార్గాలలో ముత్యాల రంగవల్లులు దిద్దితీర్చి, భక్తి వినమ్రముఖాలతో అనుక్షణము బుద్ధభగవానుని రాకకోసం ఎదురుతెన్నులు చూస్తున్నారు.

అరుణోదయకాంతులు ప్రసరించిన ముత్యాల రంగవల్లులన్నీ పద్మరాగ రంగవల్లికలవలె మెరిసిపోతూ బుద్ధమూర్తి పాదపద్మాలకు హారతులెత్తడంకోసం ఎదురుచూస్తున్నట్లుగా స్ఫురించాయి.

గౌతమబుద్ధదేవు డొక అరగడియకాలంలోనే బింబిసార చక్రవర్తి పుష్పోద్యానంవైపు విచ్చేయగలడనీ ఇక ఆలస్యంచేస్తే తన సంకల్పసమయం మించిపోగలదనీ ఆ ఉద్యానవనం తోటమాలి హృదయంలో ఒక అపూర్వమైన ఆరాటం చెలరేగింది. అంతవరకు అతనిలో ఆ సంకల్పమే ఉదయించలేదు. నగరంలో చిన్నపెద్దలంతా మహోత్సాహంతో జయజయధ్వానాలు చేస్తూ ఒళ్ళెరుగని ఆవేశంతో గౌతమదేవుని అడుగుజాడలలో పడి నడిచివస్తున్నారు. వారిని చూచేసరికి తోటమాలికిక కాలు నిలవలేదు.

బింబిసార చక్రవర్తికోసం కోసిన బొండుమల్లె పూవులన్నీ ఒక పెద్ద పూలసజ్జలో నింపి ఆసజ్జ చేత ధరించి అలాగే నిరీక్షిస్తూ నిలుచుండిపోయాడు.

తోటమాలి ప్రతి దినము బింబిసార చక్రవర్తి కెనిమిది కుంచాల బొండు మల్లెపూలు సమర్పిస్తూంటాడు. చక్రవర్తి దానికి ప్రతిఫలంగా అతనికి ఎనిమిది సువర్ణదీనారాల భృతి ఏర్పాటుచేయించాడు. ఆ భృతితో తోటమాలి, అతని భార్య, గంపెడు పిల్లలు ఏ లోటులేకుండా సుఖంగా కాలక్షేపం చేసుకుంటున్నారు.

తోటమాలి కానాటి పూవులన్నీ బుద్ధదేవుని కర్పించవలెనని ఆ క్షణంలోనే ఒక సంకల్పం కలిగింది. కాని చక్రవర్తి చండశాసనుడు! ఆయనకు సకాలంలో పుష్పాలర్పించకపోతే శిరశ్ఛేదనమో, నగరనిర్వాసనమో జరిగిపోతుంది. అందులో ఏమీ అనుమానం లేదు!

పి. గణపతిశాస్త్రి

ఆదంతా తలుచుకునేసరికి తోటమాలికి దీనముఖాలతో విలపించే భార్య, గంపెడు పిల్లలు ప్రత్యక్షమైనారు. ఆపైన తోటలోని రంగురంగుల పూవులన్నీ పసిపాపల్లా కలకలలాడుతూ అతని కళ్ళెదురుగా ప్రత్యక్షమైనాయి. ఆవేళ కోసిన మల్లెపూలన్నీ బుద్ధదేవుని కర్పించడమే జరిగితే అటుపిమ్మట తోటమాలి బ్రతుకంతా ఒక మహాశ్మశానవాటికగా మారిపోతుంది. అది తలుచుకోగానే అతని కన్నులనుండి కన్నీరు మున్నీరుగా ప్రవహించింది.

అంతలోనే ఆ పుష్పోద్యానవన సమీపంలో శరపరంపరగా జయజయధ్వానాలు వినిపించాయి. పౌరుల కోలాహలం ఒక మహాసాగర కల్లోలంలా ప్రతిధ్వనించింది. ఇక ఆలస్యంచేస్తే తరుణం కాస్తా దాటిపోతుంది. వెంటనే తోటమాలి పూలసజ్జతో బుద్ధదేవుని పాదాలకభిముఖంగా నడిచిపోయాడు. తిరిగీ ఒకసారి వెనుతిరిగి చూచాడు.

దూరదూరంగా కుటీరంలో అతనికి భార్య పిల్లలు కనిపించారు. వారంతా అతనివైపే చూస్తున్నారు. కాని వారెవరికీ అతని సంకల్పం తెలియదు. అమాయికంగా తనకోసం ఎదురుచూచే వారందరినీ చూడగానే తోటమాలికి తిరిగి కళ్ళనీళ్ళ పర్యంతం అయింది. అయినా అతడేమీ చెక్కుచెదరలేదు. గుండె రాయిచేసుకొని బొండుమల్లెపూల పూలసజ్జతో తొందరతొందరగా గౌతమదేవుని పాదసన్నిధికి వెళ్ళిపోయాడు.

౨

ద్వాత్రింశన్మహాపురుషలక్షణాలతో బాలభానునివలె దేదీప్యమానముగా వెలిగిపోయే బుద్ధదేవుని సమీపించేసరికి తోటమాలి శరీరం అంతా ఒక్కసారిగా పులకరించింది. అతడొక్కసారిగా బుద్ధదేవుని అడుగులకు సాగిలపడి, లేచి నిలుచుని తిరిగీ సవినయంగా నమస్కరించాడు. ఒక దోసిలి పువ్వులు గౌతమదేవుని శిరస్సుపై వర్షించాడు. మరి ఒక రెండు దోసిళ్ళ బొండుమల్లెలతో ఆ దేవుని పాదాలపై అభిషేకించాడు. ఇంకో రెండు దోసిళ్ళ పూలు తథాగతుడు సాగిపోయే బాటమీద వెదజల్లాడు. ఇంకో రెండుదోసిళ్ళ మల్లెలాయన భుజాలపై విరజిమ్మాడు. మరిఒక దోసిలి మల్లెపూలు దేవుకి పుష్పాంజలిగా సమర్పించాడు. నిర్లిప్తదృష్టితో ప్రశాంతంగా సాగిపోయే తథాగతుడెంతో ఆప్యాయంగా తోటమాలి పూజలన్నీ అందుకొని తోడనే అతనిపై చిరునవ్వులు చిలకరించాడు. ఆ విధంగా ఎనిమిది దోసిళ్ళ మల్లెలతో తథాగతదేవునికి స్వయంగా పూజ లర్పించే మహాభాగ్యం కలిగింది గదా అని తోటమాలి హృదయంలో ఎంతైనా ఉప్పొంగిపోయాడు. అతని కనుగొలకులనుండి ఆనందబాష్పాలవిరళధారగా ప్రవహించాయి.

తథాగతుడు కొంచెం ముందుకు సాగిపోగానే తోటమాలి మళ్ళీ ఇంటిముఖం పట్టాడు.

ఇంటి గుమ్మంముందు నిలిచి తోటమాలి చేసిన ఘనకార్యం అంతా కనిపెట్టి చూస్తున్న అతని భార్య భర్త గుమ్మంలో అడుగుపెట్టగానే అమాంతంగా అతనిమీద విరుచుకు పడింది.

“ఎంత పని చేశావివేళ! చక్రవర్తి ఇక నీ ప్రాణాలు దక్కనిస్తారా? ఎవరో మహారాజులు జరిపించవలసిన పూజలు, పునస్కారాలు మనకెందుకయ్యా! ఇంక మల్లెతీగలలో ఒక్క మొగ్గయినా మిగలలేదు కదా?

ప్రాచీన గాథాలహరి

మరి మనకేం కావాలి!" అని వలవలా వాపోయింది. అంతలోనే చక్రవర్తి పరిచారకుడు దక్కడికి వచ్చి చక్రవర్తికి సమర్పించే మల్లెపూలింకా రాలేదేమని గద్దించి అడిగాడు.

ఆ ప్రశ్నతో తోటమాలి భార్య చాలా భయపడింది. తన సంతానం అందరినీ వెంట ధ్యమలన్నీ పెట్టుకొని వెంటనే చక్రవర్తి పోయింది.

మొట్టమొదటగా ఆమెకు చక్రవర్తి దర్శనం లభించలేదు. పరిచారకులెవరు ఆమెను లోపలికి పోనీయలేదు. కాని ఆమె వలవలా ఏడుస్తూ అక్కడే కూర్చుండిపోయింది. పిల్లలంతా ఆమె పరిస్థితి చూచి, కెంబులుచే పడిపోయి అదేపనిగా గోలపెట్టడం మొదలుపెట్టారు! కొంతసేపటికా రోదన సన్నిధికి వెళ్లి చక్రవర్తి శయనాగారందాకా వెళ్లిపోయాయి. ఆయనకిక ఆమెకు దర్శన మివ్వక తప్పలేదు.

చక్రవర్తి దర్శనం దొరకగానే తోటమాలి భార్య తన విషాదగాథ అంతా ఆయనకు వివరంగా తెలియజేసింది. "మహాప్రభూ! నా భర్త వట్టి అమాయకుడు! చాదస్తుడు. తన పూలమొక్కలు, పూలు తప్ప మరి వేరే ప్రపంచం ఏమీ ఎరగడు! జనం అంతా కేకలు వేసుకుంటూ ఆ సన్యాసిమహారాజు వెంటబడేసరికి మీకోసం కోసినపూవులన్నీ తీసుకుపోయి ఆయన పాదాలమీద కుమ్మరించాడు. చక్రవర్తికివ్వవలసిన పువ్వులు సన్యాసికిస్తే మన ప్రాణాలెగిరిపోతాయనీ, ఆపువ్వులలా పారబొయ్యవద్దనీ నేను కేకలు వేసుతూనే ఉన్నాను! అయితే ఆ వెర్రిబాగులవాడు నా మాటలు వినిపించుకుంటేనా? ఆ కోసిన పువ్వులు కాస్తీ ఆ సన్యాసిమహారాజు పాదాలమీద దిమ్మరించివచ్చాడు. నేనేం చెయ్యను బాబూ!"

చక్రవర్తికి గాథ వినేసరికి కొంచెం నవ్వే వచ్చింది! అయినా బింబిసారుడది పైకి వ్యక్తం కానీయలేదు. కొంచెం ఉసరుసలాడుతూ ఆమెతో ఇలాగన్నాడు:

"ఆఁ! తోటమాలి కంత ఓటి పొగరా? చక్రవర్తి కీయవలసిన పుష్పాలు సన్యాసి పాదాలమీద కుమ్మరిస్తాడా? వాడిసంగతి నేను కనుక్కుంటానులే! వలే నీవు, నీ పిల్లలకు భయమేమీ లేదులే! ఇంటికి వెళ్లిపో!"

ఆ మాటలు వినేసరికి ఆమెకు కొంత ఊరట కలిగింది గాని తన భర్తకేదో కీడు మూడనున్నదని భయపడింది. తిరిగి చక్రవర్తి కెదురుగా మోకరిల్లి "నాభర్త ఏమీ ఎరగని వట్టి వెర్రిబాగులవాడు బాబూ! ప్రభువులవారేలాగైనా కటాక్షించి రక్షించాలి!" అని విన్నవించి తొందరతొందరగా ఇంటికి వెళ్లిపోయింది. చక్రవర్తి సన్నిధికి వెళ్లి ప్రాణ

*ఉత్తమమైన
ఫొటోగ్రాఫీకి
కచ్చితమైన సాధనలు

అన్నిరకములైన ఫిల్ములతోను పరిశోధనలు జరిపిన తరువాత, ప్రతి ఫోటోగ్రాఫరుకి, తమ జీవితములో, అగ్ఫా ఫిల్ముయొక్క అనుగుణ్యముగా ఉత్కృష్టమైన స్వభావముపై దృఢవిశ్వాసము పొందగలిగే సమయమువచ్చినది. ప్రతికూల కాంతి పరిస్థితులలో సహితం, సుస్పష్టమైన చిత్రములను తప్పక చేకూర్చ గలిగే అత్యధిక గ్రాహణ శక్తిగలిగిన అగ్ఫా ఐసోపెన్ ఐయస్‌యస్ ఫిల్ము యీనాడు ప్రపంచమంతట పేరుపొందినది. దీనికింత అధిక వేగమున్నప్పటికి, ఆశ్చర్యకరమైన యెక్స్పోజరుకూడా దీనికి వుండుటవలన, యెక్స్పోజరు కొంచెము యెక్కువ, తక్కువ అయినప్పటికి ఫలితములో మాత్రము తేడావుండదు. దానియొక్క గ్రెయిన్ మామూలుగా అందముగా వుండును. మైదానములు, ఆటలు మొదలుకొని, యింటిలోపలిచిత్రరువులు, నైట్ షాట్స్‌వరకుగల అనేకరకములైన ఫోటోలు తీయుటకు యిది ఉపయోగమైన ఫిల్ము.

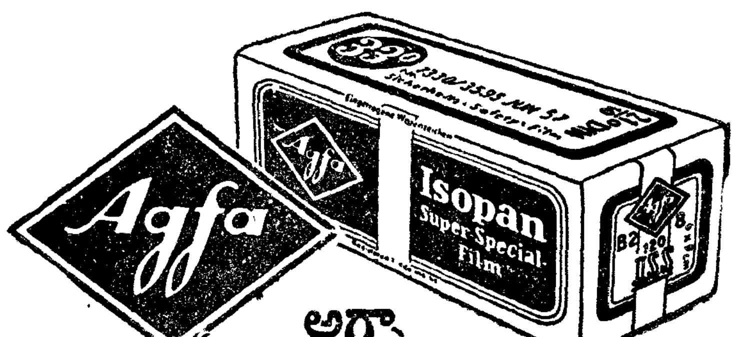

అగ్ఫా
ఐసోపెన్ ఐయస్‌యస్ ఫిల్ము

భారతదేశములో సోల్ డిస్ట్రిబ్యూటర్లు:
అగ్ఫా ఇండియా (ప్రైవేట్ లిమిటెడ్)
బొంబే • న్యూ ఢిల్లీ • కలకత్తా • మద్రాస్

AGFA.514 TL

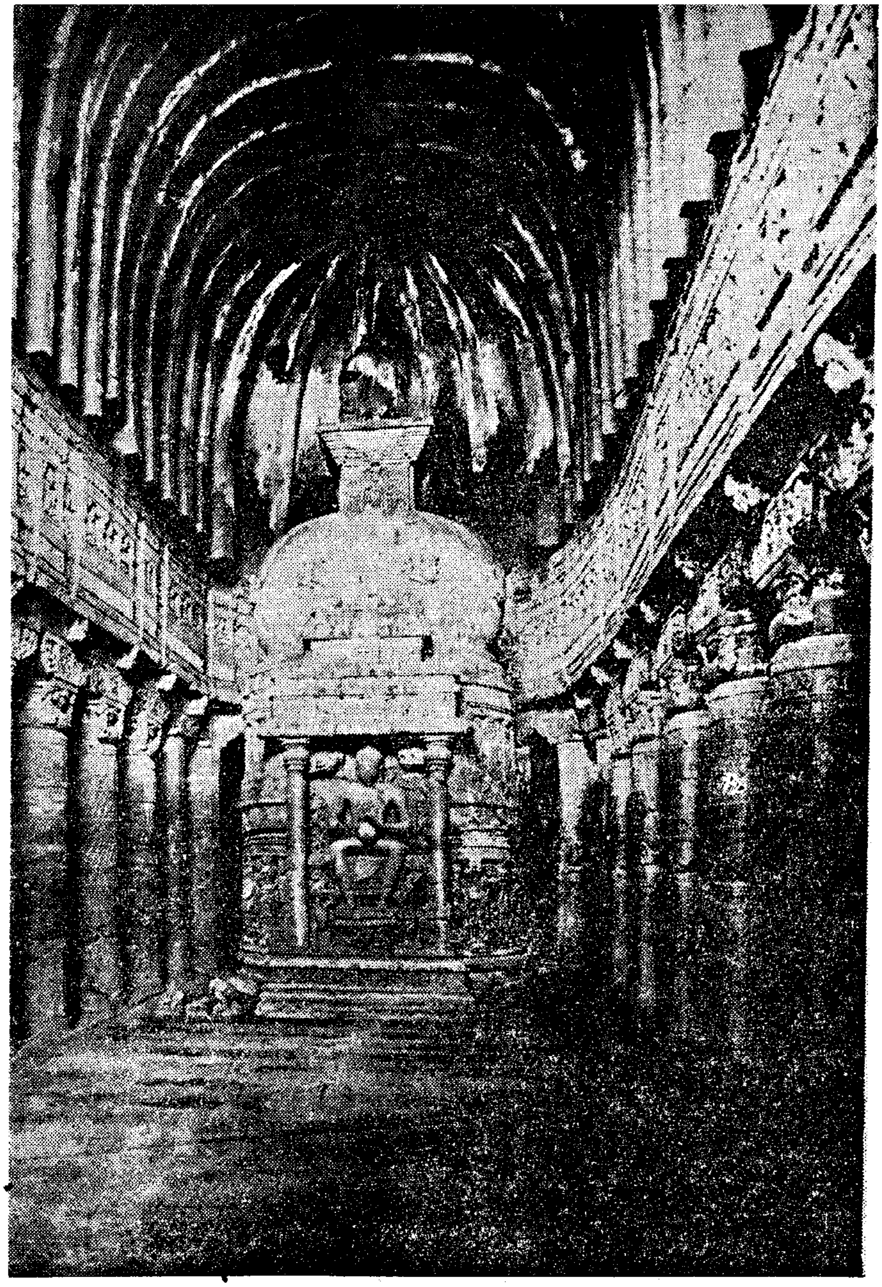

హైదరాబాదు రాష్ట్రంలోని అజంతాగుహలు శిల్ప, చిత్రలేఖనకళలకు ప్రపంచ ప్రసిద్ధిగాంచినవి. ఇది ఒక గుహ అంతర్భాగ దృశ్యం.

★ పుష్పాంజలి ★

భిక్ష పెట్టవలసిందని బ్రతిమాలుకొన్నది తోటమాలితో చెప్పింది. తోటమాలి చక్రవర్తికీ, ఆమెకు మధ్యన నడిచిన సంభాషణ అంతా విన్నాడు. ఇక చక్రవర్తి సన్నిధికి వెళ్లడంవల్ల లాభం లేదని నిశ్చయించుకొన్నాడు. ధైర్యంగా ఇలా గన్నాడు. "నేనన్నిటికీ తెగించే ఆ మహారాజుకు పాదపూజ చేసుకున్నాను. నా పూజలందుకుని ఆ మహానుభావు డెంతో ఆనందించారు! ప్రజలంతా బాగుబాగని హర్షించి తలలూచారు! నాకదే పదివేలు! ఇక ఈ పాడుబ్రదుకు కమైపోతే నాకేమి!"

అని నిర్లక్ష్యంగా అడుగులు వేసుకుంటూ అక్కడినుంచి వెళిపోయాడు "అయ్యో! పాపిబ్రాసిమగడా! నిజంగా నే నీకు మతిపోయిందయ్యా!" అని అతనిభార్య అదే పనిగా వాపోయింది.

3

ఆనాటి సాయంకాలం బింబిసారచక్రవర్తి రాజభవనానికి విచ్చేసితన ఆతిథ్యం స్వీకరించవలసిందని సవినయంగా బుద్ధదేవుని విన్నవించాడు. కాని కరుణామూర్తి గౌతమబుద్ధుడు దాని కంగీకరించలేదు! రాజభవనంలో పౌరులెవ్వరికీ తన దర్శనం లభించదనీ అందువలన వారందరికీ అందుబాటులో ఉండే విశాలప్రదేశంలో ఆతిథ్యసన్నాహాలు చేయించవలసిందనీ ఆదేశించాడు. బింబిసార చక్రవర్తి ఆ ఆదేశం శిరసావహించాడు. తథాగతుడు భిక్షుభిక్షుకీగణాలతో కలిసి రాజగృహ నగర పుష్పోద్యానవనానికి విచ్చేశాడు. ఆనాడు రాజగృహ పౌరులందరూ కోకొల్లలుగా ఆ పుష్పోద్యానవనంలో గుమిగూడారు. పుష్పోద్యానవనంలో చల్లగాలికి కదలాడే పూలచెట్లన్నీ అపార కారుణ్యనిధియైన గౌతమదేవునిపై పూలవానల జల్లులు కురిపించాయి! ఉద్యానవనంలో నెమళ్లన్నీ పురివిప్పి నృత్యం చేశాయి. ఆనాడు పౌరులందరు చేతులు జోడించి సమ్యక్సం బుద్ధ శాక్యసింహునికి జేజేలర్పించి ధన్యులైనారు. ఉద్యానవనం అంతా ఆనంద వెలుగులో అప్పుడే కొత్తగా చిగిర్చినట్లుగా మెరిసిపోయింది!

కాని తోటమాలిభార్యమాత్రం ఒక చెట్టుకింద కూలబడి బుద్ధదేవుని పాదాలు మనసారా సంస్మరించుకొని తనలో తానే గొణుక్కొంటున్నది. తన భర్త ఏమీయెరగని వట్టి వెర్రిబాగుల వాడనీ అతనికి విధింపబోయే దారుణ మరణశిక్ష తప్పించవలసిందనీ పరిపరివిధాలుగా బుద్ధభగవానుని ప్రార్థించింది. అప్పుడప్పుడు నిశ్చలంగా జనసందోహంవైపు తిలకిస్తున్న బుద్ధదేవుని కృపావిశాలనేత్రాలవైపు చూచింది. ఆమెకవి తనవైపే తిలకిస్తున్నట్లుగా స్ఫురించాయి. ఆమె తన సంతానానికి రాబోయే దైన్యస్థితి తలుచుకొని తిరిగీ కన్నీరు పెట్టుకొన్నది. ఆ కృపామూర్తి తన ప్రార్థన వినకపోడని అనుకొని కొంచెం ధైర్యం పొందింది. ఆయనకు తమవంటివారి కోరికలు తెలియకపోతాయా! అని కొంచెం ఊరట చెందింది.

బింబిసార చక్రవర్తి బుద్ధదేవునికి, భిక్షుభిక్షుకీగణాలకు చేసిన పాదపూజ ముగిసిపోగానే పౌరులందరు తిరిగీ తమతమ గృహాలకు

(53-వ పేజీ చూడండి)

రాకపోతే నిరమ్అత్తలాగా —! ఈ ఇంట్లోనే ఉండేది నిరమ్అత్త. పెళ్ళయాక కొన్నాళ్ళకి ఎక్కడికో వెళ్ళిపోయింది. మళ్ళీ పుట్టింటికి రానే లేదు. ఎన్నాళ్ళనాటి సంగతో ఇది!—తాను పుట్టిందగ్గిర్నుంచీ వింటూనే ఉంది. ఆవిడ్ని ముర్షిదాబాద్ జిల్లాలో ఇచ్చారని చెప్తుంటారు. అది ఎంతదూరమో! ఎక్కడో! ఆవిడ సంగతి మళ్ళీ కనుక్కున్నవాళ్ళే లేరు. అసలున్నదో పోయిందో కూడా ఎవరికీ తెలియదు. నిరమ్అత్త మళ్ళీ తండ్రినీ చూడలేదు, తల్లినీ చూడలేదు. తమ్ముళ్ళనీ చెల్లెళ్ళనీ కూడా చూసి ఎరుగదు. ఒక్కొక్కరే అందరూ పోయారు. అమ్మో! మనుషులింత కఠినంగా ఉండేలవా ఎలా అవుతారో? ఆమె అతీ-గతీ కనుక్కున్నవాళ్ళే లేరుకదా! ఒంటరిగా ఉన్నప్పుడు ఈ నిరమ్అత్త తలపుకు వచ్చినప్పుడల్లా ఎన్నిసార్లు కంటతడిపెట్టుకున్నది తాను! ఇప్పుడు హఠాత్తుగా ఆవిడ తిరిగివస్తే ఒకవేళ?...పాడుపడి, అడవిలా తయారైన ఈ పుట్టిల్లుచూసి ఏమనుకుంటుంది?

ఒకవేళ తానుకూడా అలా అయితే? ఈ అమ్మనీ, నాన్ననీ, అపూని విడిచిపెట్టాల్సివస్తే-ఇంక మళ్ళీ ఎన్నటికీ చూడటానికి ప్రాప్తం లేకుండా-ఎన్నటికీ-ఈ యిల్లు, ఈ లొద్దుగచెట్లు - ఈ ఏటికి వెళ్ళేదారి!—తలచుకుంటే కాళ్ళలోంచి వణుకు పుట్టుకువస్తుంది; ఎందుకు వొచ్చింది! ఇటీవల ఎందుకనో తన జీవితంలో ఏదో త్వరలో ముంచుకురాబోతున్నదని తడుతోంది. ఇంకెన్నడూ జీవితంలో రానిదేదో త్వరలోనే రాబోతున్నది. రాత్రింపగళ్లు ఆడుకుంటున్నా, పాడుకుంటున్నా, పనిచేస్తున్నా మధ్య మధ్య తరచు ఇదే మనస్సుకు తట్టూ ఉంటుంది. అది ఏమిటో తనకి సరిగ్గా తెలియదు. అలా ఎందుకు తట్తున్నదో కూడా తెలియదు. అయినా అదేదో రాబోతోంది, త్వరలోనే రాబోతోందని మాత్రం తోస్తోంది.

వనభోజనం మధ్యలో తను మెల్లాలో ఎవరిదో పిలుపు విన్పించింది. “బినీ గొంతులా ఉందిరా, వెళ్ళి రమ్మని పిలిచి తీసుకురారా అపూ!” అన్నది దుర్గ. కొంచెంసేపటికి అపూ వెనకాలే దుర్గ యీడుదే ఓ నల్లటి పిల్ల వచ్చింది. కొంచెం నవ్వు - కొంచెం ఆత్రంగా - “ఏమిటి చేస్తున్నారు దుర్గాదీదీ!” అని అడిగింది.

“రా, బినీ! వనభోజనం చేస్తున్నాం, కూర్చో.”

ఆ అమ్మాయి అతిథి కాశీనాథ చక్రవర్తి కూతురు. మాసినగుడ్డ కట్టుకుని ఉంది. చేతిని సన్నటి మామూలు గాజులున్నాయి. కొంచెం పొడగరి. ముఖం మామూలుగానే ఉంటుంది. ఆ పిల్లతండ్రి ‘జాగో’ బ్రాహ్మడని ఏ సామాజిక కార్యకలాపాల్లోనూ అతణ్ణి ఎవరూ పిలవరు. వెలివేయబడినవాడిలా ఊరి చివర కాపురం ఉంటున్నాడు. స్థితిగతులు కూడా ఏమీ బాగాలేవు. బినీ దుర్గ పురమాయించిన పనులన్నీ చేసిపెట్టటం మొదలెట్టింది. ఏదో పెత్తనాలకని బయలుదేరి, లాభించే పనిలోకి వచ్చిపడింది. ఇప్పుడు వీళ్లు తననుకూడా ఆ భోజనంలో పాల్గొనమిస్తారా లేదా అన్న సంకోచభావం-ఉల్లాసంతో కూడిన ఆపిల్ల మాటల్లో వెల్లడవుతోంది. “బినీ! ఇంకా రెండు ఎండుపుల్లలు ఏఱుకుని వస్తావా? పొయ్యి సరిగ్గా మండటంలేదు” అన్నది దుర్గ.

బినీ వెంటనే తీసుకురావటానికి పరుగెత్తింది. కాసేపటికల్లా మోపెడు చితుకులు తెచ్చి అక్కడపడేసి, “ఇవి సరిపోతాయా? ఇంకా తీసుకురానా దుర్గాదీదీ?” అన్నది. “బినీ వచ్చింది. అది కూడా ఇక్కడే తింటుంది. ఇంకో గుప్పెడు బియ్యం తీసుకురారా అపూ!”అని దుర్గ అన్నప్పుడు సంతోషంతో బినీకి ఇంతముఖం అయింది. కాసేపయాక బినీ నీళ్లు తెచ్చిపెట్టింది. “యేమేం కూరలు చేస్తున్నావ్ దుర్గాదీదీ?” అని ఆత్రముతో అడిగింది బినీ.

అన్నందింపి, కాస్తనూనెవేసి వంకాయ ముక్కలు వేయించింది దుర్గ. కాసేపయాక ఆ చట్టికేసి తెల్లబోయిచూస్తూ-అపూని పిలిచి “సరిగ్గా నిజంగా వంకాయ వేపుడు రంగే వచ్చింది చూశావురా అపూ! సరిగ్గా అమ్మ వేయించిన వేపుడులాగానే ఉందికదూ!” అన్నది.

అపూకూడా అంతా ఆశ్చర్యంగానే ఉంది. తమ వనభోజనంలో నిజమైన అన్నం నిజమైన వేపుడుకూర లభ్యమవుతాయని వాడికింతవరకూ నమ్మకం కుదరలేదు. తర్వాత ఇద్దరూ ఎంతో సంతోషంతో అరటిఆకుల్లో పెట్టుకుని తినటం మొదలెట్టారు-అన్నం, వంకాయ వేపుడుకూర. అంతే, ఇంకేంలేదు. అపూ ముద్ద నోట్లో పెట్టుకుంటూంటే దుర్గ వాడికేసి చూస్తూ ఆత్రంగా “వేపుడు ఎలా ఉందిరా?” అని అడిగింది.

“చాలా బావుంది అక్కా! కాస్త ఉప్పు వెయ్యలేదన్నమాట గాని-!” ఇవాళ వంటపదార్థాలజాబితాలో ఉప్పును పూర్తిగా మరిచేశారు. ఉప్పు ఏకరువునకూడా వెయ్యలేదు. కాని ముగ్గురూ ఎంతో సంతోషముతో రామ్ములక్కాయలు, నీళ్లు తక్కువై అడుగంటిన వంకాయవేపుడు వేసుకుని వనభోజనం చేస్తున్నారు. దుర్గ తొలి వంట ఇది. ఆశ్చర్యంతో, ఆనందంతో తనచేతి నైపుణ్యాన్ని తనలో తనే మెచ్చుకోసాగింది.

(ఇంకా ఉంది.)

పుష్పాంజలి

(12 వ పేజీ తరువాయి)

వెళ్ళిపోయారు. బుద్ధదేవుడు శిష్యగణంతో కలిసి రాజగృహామహావిహారానికి మరలిపోయాడు. ఇక చక్రవర్తి ఒక్కడే కొందరు పరిచారకులతో కలిసి ఆ ఉద్యానవనంలో విహరిస్తున్నాడు. కొంతసేపటికి తోటమాలిని తన సన్నిధికి తీసుకురావలసిందని ఆజ్ఞాపించాడు. అతడక్కడికి వచ్చాడు. కాని ఎక్కడా చెక్కు చెదరలేదు! చక్రవర్తితో ప్రాణభిక్ష పెట్టవలసిందని ప్రార్థించవయ్యా! అని భార్య అతనికి శతవిధాలుగా చెప్పిచూసింది. తోటమాలి ఇంతకుపూర్వం దీనికి కొంచెం మెత్తబడేవాడేమో! కాని చక్రవర్తే స్వయంగా బుద్ధదేవునికి పాదపూజ చేసిన తరువాత తానిక ప్రాధేయపడవలసిన అవసరమేమీ లేదనీ, తన ప్రాణాలు పోయినాసరే అన్నిటికీ సిద్ధమేనని అన్నాడు!

తోటమాలి చక్రవర్తి సన్నిధికి వెళ్ళగానే బింబిసారుడతనిమీద విరుచుకుపడ్డాడు. కాని తోటమాలి దానికేమి చలించలేదు! తప్పిదం మన్నించవలసిందనికూడా వేడుకోలేదు! అందరు తోటమాలికిక శిరశ్ఛేదనమో, నగరనిర్వాసనమో తప్పదని నిశ్చయించారు. దూరందూరంగా నిలుచున్న తోటమాలి భార్యభర్త మూర్ఖత్వాని కనేకవిధాలుగా వాపోయింది. అటు పిమ్మట చక్రవర్తి కన్నెరజేసి తోటమాలికేసిచూచి, వెంటనే స్వీయ భవనానికి వెళ్లిపోయాడు. ఆ మరునాడు తోటమాలికిక శిరశ్ఛేదం జరగక తప్పదని అక్కడివారందరు నిశ్చయించారు.

కాని ఆ మరునాటి ఉదయం తోటమాలి, అతని భార్య తాము విన్నది నిజమేనా? ఎంతైనా ఆశ్చర్యపోయారు!

తోటమాలికి రాజగృహనగరోద్యానాలన్నిటిమీద ఆధిపత్యం వచ్చింది! రాజదూత స్వయంగా ఆ చక్రవర్తి శాసనం చదివి వినిపించాడు!

చక్రవర్తి తోటమాలి చేసిన పూజలకై ఇంకా ఎనిమిదేసి మత్తగజాలు, ఉత్తమాశ్వాలు, ఎనిమిదికుండాల సువర్ణదీనారాలుకూడా బహూకరించాడు. ప్రత్యేకంగా అతని పరిచర్యకై ఎనమండుగురు పరిచారికలనుకూడా ప్రసాదించాడు.

తోటమాలి భార్య ఈ మహాదృష్ట వర్షానికెంతైనా ఆనందించిందిగాని, “అయ్యో! నీలాంటి వెర్రినాగమ్మకు దాసీపిల్లలు కూడానా! నేను చాలనా!” అని అదేపనిగా విరగబడి నవ్వింది! ★